

§ 118 Motion från Miljöpartiet om utredning av PFAS-halter och andra giftiga ämnen i vattnet och fisken i sjön Sommen

Diarienummer: M-2024-449

Bygg- och miljönämnden beslutar

att lämna följande yttrande till kommunfullmäktige:

Bygg- och miljönämnden är i grunden positiv till en utökad övervakning av PFAS och andra potentiellt hälsofarliga och/eller miljöstörande ämnen i vår närmiljö, bland annat i sjön Sommen.

Nämndens personal kan hjälpa till med planering och utförande av delar av ett eventuellt övervaknings- och provtagningsprogram, men ansvaret, både ekonomiskt och praktiskt, behöver fördelas på flera nämnder.

Bygg- och miljönämnden har inte möjlighet att finansiera någon provtagning inom befintlig budgetram.

Motivering av beslutet

Kommunens provtagning av PFAS, läkemedelsrester och andra miljögifter är i dagsläget väldigt begränsad och kunskapen om ämnernas förekomst i vår närmiljö är låg. Det skulle därför vara positivt med en utökad provtagning och övervakning. Kostnaden riskerar dock att bli hög.

Om flera nämnder bidrar till finansiering och genomförande anser bygg- och miljönämnden att motionen kan bifallas.

Beskrivning av ärendet

Miljöpartiet de gröna i Tranås har lämnat in en motion om att kommunen bör utreda halterna av PFAS och andra giftiga ämnen i vatten och fisk från sjön Sommen.

Kommunfullmäktige har remitterat motionen till bygg- och miljönämnden.

Utredning

Kommunen har idag en väldigt begränsad provtagning av PFAS och läkemedelsrester. Vad gäller läkemedelsrester sker ingen regelbunden provtagning. VA-avdelningen har tagit ett stickprov i inkommande respektive utgående avloppsvatten vid Tranås Avloppsreningsverk, samt i råvatten vid

Fröafalls Vattenverk, i maj 2023. Vad gäller PFAS tar VA-avdelningen ett prov per år (i februari) på utgående dricksvatten vid Fröafalls Vattenverk.

Inom kontrollprogrammet för Åsens Hagar, där marken är förorenad av PFAS från tidigare brandövningar, sker en regelbunden provtagning av PFAS i grundvatten och ytvatten. Utöver denna regelbundna provtagning planerar tillväxtavdelningen att ta stickprov på PFAS i enskilda dricksvattenbrunnar i närheten av området och i fisk från Svartån under 2024.

Länsstyrelsen har fått statliga medel för en översiktlig provtagning (screening) av PFAS och en del andra föroreningar i sediment. De planerar att genomföra en sådan provtagning i Svartån genom Tranås under 2024. Bygg- och miljöförvaltningen har lämnat in förslag på provtagningspunkter. Länsstyrelsen planerar även att söka ytterligare medel för sådan provtagning under 2025–2026.

Eftersom kommunens befintliga provtagning av de substanser som motionären nämner är begränsad och kunskapen om deras förekomst i vår närmiljö därmed är låg vore det positivt med en ökad provtagning och övervakning av dem.

Kostnaden för en utökad provtagning kan bli hög. Det är framför allt analyskostnaden för läkemedelsrester i vatten och sediment, där vi inte har ett upphandlat pris från laboratoriet, som blir hög. Även för PFAS i fisk är kostnaden hög, då vi inte har något upphandlat pris på denna analys. För PFAS i vatten och sediment har vi ett upphandlat pris på analyser, så dessa prover kostar inte så mycket. Förvaltningen bedömer att analyskostnaden för en relativt begränsad utökad provtagning, med enbart analyser av PFAS och läkemedelsrester, kommer att bli drygt 100 000 kronor. Till det kommer kostnader i form av arbetstid för provplanering, provtagning och tolkning/sammanställning av analysresultat. Om vi ska undersöka även andra miljögifter kommer kostnaden att bli avsevärt högre.

Bygg- och miljönämnden har ingen möjlighet att finansiera en sådan utökad provtagning inom befintlig budgetram. Däremot kan bygg- och miljöförvaltningen hjälpa till med planering och utförande av delar av ett eventuellt övervaknings- och provtagningsprogram.

Beslutsunderlag

Tjänsteutlåtande 2024-08-08

Motion från Miljöpartiet de gröna litt. 1

Kommunfullmäktiges beslut 2024-06-10 § 111, litt. 1

Beslutet skickas till

Expedieras:

Kommunfullmäktige

För kännedom:

Miljöpartiet de gröna i Tranås